

TÁRSADALMI ISMERETEK

A tantárgy célja bővíteni a tanulók azon ismereteit, amelyek a társadalmi környezet jobb megismerését segítik elő. Feladata, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló szerezzon gyakorlati ismereteket a szűkebb és tágabb környezetben, valamint sajátítsa el a társadalmi elvárásoknak megfelelő szociális készségeket. Fokozódó önállósággal tudja alkalmazni a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül tanult ismereteket, fejleszti a kifejezőkészséget és bővíti a szókinccset.

A pedagógusok teremtsenek lehetőséget arra, hogy a tanuló elemi szinten megismerje saját és más állampolgárok jogait és kötelességeit, bővíthesse látókörét, hogy tágabb környezetét pontosabban megismerje, és segítséggel tudja használni a szolgáltató- és közintézményeket.

Gyakorlási lehetőséget kell adni arra, hogy a tanuló megfelelően alkalmazza a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben, tudja a konfliktushelyzeteket egyes szituációkban felismerni, és begyakorolt konfliktuskezelési minták segítségével igyekezzon azokat megoldani.

5–6. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést az iskolai közösség szabályainak megismertetésével, betartatásával, az iskolai példaképek bemutatásával, a segítőkészségre és az egymásra való odafigyelésre neveléssel segíti. Kialakítja a viselkedés önszabályozási igényét.

A nemzeti azonosságtudat fejlődését, hazafias nevelést erősíti a nemzeti ünnepek iskolai rendezvényekkel történő megemlékezéseire készülődés, és aktív részvétel során az ismeretek bővülése a nemzeti jelképekről; az ünnepek legfontosabb történelmi szereplői példamutató magatartásának és az ünnepi szimbólumoknak a megismerése.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelésben a társas lét különböző szintjein (család, osztályközösség, iskolai közösség) a közösségi szabályok megismertetésével, tudatos követésével, a feladatok vállalásával, a közösségért végzett vállalt feladatok kivitelezésére törekvéssel kapcsolódik. A tantárgy tematikája segíti az alapvető, személyes adatok jelentőségének felismerését.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a saját és a társak belső tulajdonságainak feltérképezésére, a pozitív tulajdonságok, személyiségvonások felismerésére, megerősítésére neveléssel. A társakkal való együttműködés során segíti a közös vélemény kialakítására és a demokratikus döntések meghozatalára törekvést.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a családi életre nevelésben a szűk család rokoni kapcsolatainak, a családban betöltött szerepeknek, az ahhoz kapcsolódó feladatoknak, és a család legfontosabb személyes adatainak megismertetésével.

A másokért vállalt felelősséget és az önkéntességet a mások külső és belső tulajdonságainak megismerésével, a megértés, az elfogadás és a toleráns viselkedés jelentőségének felismerésével és az egymás segítésére neveléssel támogatja.

A pályaaorientáció területén a tantárgy különösen fontos szerepet tölt be a reális önértékelés és a képességek korlátainak, a közösségi vállalások és az egyéni célok lehetőségeinek felismertetésével.

Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületet a személyes adatok és a lakóhely legfontosabb ismereteinek elsajátítása, és az ezekkel kapcsolatos szókinccs bővítése segíti.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztésében a személyes adatok felhasználási színtereinek megismertetésével, a legfontosabb közlekedési szokások és

szabályok betartására ösztönzéssel kapcsolódik.

Az önállóság és a feladatvállalások fejlesztése az egyéni képességek figyelembe vételével támogatja a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciaterületet.

5. osztály

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyi adatok – Önismeret – Társas kapcsolatok	Órakeret 74 óra
Előzetes tudás	A tanuló részben ismeri személyes adatait.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Saját tulajdonságok megismerése, törekvés a hibák javítására.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Személyes adatokat ismerni. – Ismerni az iskola címét, a tanárok nevét. – Külső és belső tulajdonságokat differenciálni, segítséggel megnevezni és felismerni. – Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelmeztetésre használni azokat. – A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak ismerete, saját érzelmeinek kezelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes adatok. – Családi munkamegosztás. Feladatom a családban. – Szülők foglalkozása, munkahelye. – Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. – Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. – Segítés másokon. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, iskolai napló adatainak nézegetése, összevetése.</p> <p>A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése.</p> <p>Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok).</p> <p>Viselkedés családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során.</p> <p>Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése.</p> <p>Saját élményekről beszámoló, rajz</p>	<p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> portré rajza barátról, önarckép.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> előkészület a felnőtt életre: személyes adatok, foglalkozások.</p>

	készítése. Szituációs játék, eltérő szerepekben. Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vezetéknév, keresztnév, <i>leánykori név</i> , foglalkozás, munkahely, lakcím, <i>születési anyakönyvi kivonat</i> , személyi igazolvány, <i>személyes adatok</i> .	

6. osztály

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	Órakeret 74 óra
Előzetes tudás	Szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Biztonságos közlekedés alapozása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló lakóhelyének megnevezése. – Az iskola és otthon útvonalának ismerete. – Ismerni az irányokat. – Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. – A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen megtalálni saját lakóhelyét. – A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. – Jelentősebb folyóink nevét, tájegységét, települését ismerni. – Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Magyarországot és néhány szomszédos országot. – Ismerni a közlekedés elemi szabályait. – A kerékpárosokra vonatkozó 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A szűkebb lakóhely jellemzői. – Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. – Tájékozódás a térképen. – Felszíni formák – színük a térképen. – Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. – Szomszédos országok. – A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. – A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. – Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi). – A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település kisebb területeinek</p>	<p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> formakitöltés, színezés.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> tájékozódás térben - utca, közlekedés.</p>

<p>szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen.</p>	<p>elnevezései (városrész régi neve). Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata. Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése. Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Közlekedés, zebra, gyalogos, átkelőhely, <i>veszély</i>, baleset, irányok, közlekedési eszközök, jármű, jegy, kerékpár, felszereltség.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni. Képes megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben. Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni. Ismeri az útvonalat és a járműveket, amelyekkel az iskolába jár.</p>
--	--

7–8. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a szűkebb társadalmi közösségből vett pozitív példák megismertetése által, az igazságos és segítőkész magatartás kialakításával, a társas kapcsolatokban a szociális konvenciók helyes alkalmazására neveléssel, a megfelelő önkontroll kialakulásának segítségével és a viselkedési szabályok gyakorlatban történő alkalmazásával.

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés céljainak eléréséhez kapcsolódik a nemzeti ünnepek és a nemzeti, nemzetiségi hovatartozás megismertetésének megerősítésével, az érdeklődés és kötődés kialakításával a társadalmi közösségekhez. A tantárgy keretében a tanuló megismeri a nemzeti jelképeket, hagyományokat, aktívan részt vesz nemzeti ünnepeken, megemlékezéseken. Kialakul benne a magyar nemzethez való tartozás érzése.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést erősíti a személyi adatok, okmányok fontosságának felismerése, adekvát használatuk elsajátítása, az állampolgári jogok és kötelességek legfontosabb intézményeinek megismerése, érdeklődés kialakítása a közügyek iránt, a szabálykövető magatartás fejlesztése, jogkövetés megalapozása.

A tantárgy az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlődését segíti a saját reális képességek minél teljesebb megismerésével, a lehetőségek és akadályok felmérési képességével, az együttműködő magatartás kialakításával közösségi tevékenységben.

Fejleszti a segítségkérés és -nyújtás szükségességének felismerését különböző szituációkban, az önérvényesítés eszközeinek felismerését, a társak jogainak, igényeinek tiszteletben tartását.

A családi életre nevelést támogatja a családban betöltött szerepek és a családi munkamegosztás, rokoni, baráti, közösségi kapcsolatok megismerése, a családi életben történő aktív részvétel támogatása.

A felelősségvállalást másokért, az önkéntességet a szűkebb és tágabb környezet érdekében történő tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése, a vállalt feladatok elvégzésére nevelés segíti.

A tantárgy segíti a pályaorientáció támogatását a különböző szakmák tevékenységeinek, eszközeinek, fontosságának megismertetésével, az egyéni képességek és érdeklődés tükrében a szakmatanulás és más „felnőtt” tevékenységek iránti érdeklődés felkeltésével.

Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztését az aktív szókinccs gazdagítása, a verbális társadalmi érintkezési formák gyakorlása, az információk befogadásának, értelmezésének segítése, az információszerzés és -adás megfelelő formáinak elsajátítása segíti.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a segítségnyújtást igénylő élethelyzetek felismertetésével és a hatékony segítségadás módjainak gyakorlásával fejlődik.

A tantárgy a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztésében a feladatok önként vállalására és véghezvitelére ösztönzéssel és a tudatos döntéshozatalhoz szükséges képességek fejlesztésével kapcsolódik.

A hatékony, önálló tanulást az ismeretek elsajátítására irányuló belső igény kialakítása és az önálló információszerzés gyakorlása támogatja.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyi adatok – Önismeret – Társas kapcsolatok	Órakeret 15 óra
--	--	----------------------------

Előzetes tudás	Személyes adatok és bővebb családi kapcsolatok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A személyes dokumentumok ismerete, és körültekintő, kímélő használatuk fontosságának felismertetése.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló saját személyes adatainak megbízható ismerete. – Külső és belső tulajdonságokat differenciálni, megnevezni és felismerni. – Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelemztetésre használni is azokat. – A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak ismerete, érzelmeinek kezelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes adatok, azonosítás. – Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek. – Viselkedés, különböző élethelyzetekben. – Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció és viselkedés. – Empátia. Segítés másokon. – Szeretet, szerelem érzése. Párkapcsolatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat).</p> <p>Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok).</p> <p>Viselkedés különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során.</p> <p>Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése.</p> <p>Videófelvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése (tanulmányi séta, vásárlás közösen).</p> <p>Saját élményekről beszámoló, rajz készítése.</p> <p>Szituációs játék, eltérő szerepekben.</p> <p>Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése.</p> <p>Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között.</p> <p>Beszélgetés, csoportosítás.</p> <p>Szituációs játék.</p> <p>Tulajdonságok megnevezése,</p>	<p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> önarckép, portré adott személyről, rajz, festmény.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> társas kapcsolatok - alkotások a tárgyalt témákkal kapcsolatban (vers, film).</p>

	csoportosítása, vélemények, észrevételek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önismeret, <i>önértékelés</i> , én, <i>énkép</i> , tulajdonság, <i>jellemzés</i> , tulajdonság, viselkedés, <i>bírálat</i> , dicséret, önellenőrzés, önfegyelem, önbizalom, empátia, tolerancia; szeretet, szerelem, esküvő, házasság, születés, gyász, temetés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Lakóhely-ismeret – Közlekedésre nevelés		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A szűkebb lakóhely jellemző nevezetességei. Alapvető közlekedési szabályok ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A domborzati térképen a tájékozódás erősítése. Váratlan helyzetek kezelési módjának megismerése a közlekedés során.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A saját lakóhely megnevezése. – Az iskola és otthon útvonalának ismerete. – Ismerni az irányokat. – Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. – A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen megtalálni lakóhelyét. – A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. – Jelentősebb folyóink, tájegységeink, településeink nevét ismerni. – Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Európát, Magyarországot és néhány ismert országot. – Ismerni a közlekedés elemi szabályait. – A kerékpárosokra vonatkozó szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen. – A tanuló ismereteinek 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A szűkebb lakóhely jellemzői. – Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. – Tájékozódás a térképen. – Magyarország jellemzői. – Felszíni formák – színük a térképen. – Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. – Szomszédos országok. – Helyünk Európában és a világban. – Földrajz és gazdaság összefüggése. – Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen. – A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. – A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. – Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi). – A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p><i>Információs eszközök használata:</i> képek, térképek gyűjtése, összehasonlítás.</p> <p><i>Ábrázolás-alkatás:</i> festmény, rajz készítése választott tájról.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népek dalai és táncai, tájakhoz köthető népdalok.</p>	

<p>rendezése a járművekkel kapcsolatosan.</p> <p>– Önálló közlekedés egyre távolabbi ponttól, főbb közlekedési csomópontokat ismerni.</p>	<p>Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település, Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata. Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. Édesvizek – ivóvíz. Sós vizek – tenger, óceán. Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése. Földrészek: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália. Síkság – mezőgazdaság, hegyvidék – bányászat, tenger – halászat. Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése. Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. Veszélyforrás, balesetek. Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. Csoportosítás, válogatás. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. Alternatív közlekedési lehetőségek. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p><i>Térképpel, felszíni formákkal kapcsolatos fogalmak.</i> <i>Közlekedési szabályokkal, jelzésekkel kapcsolatos fogalmak.</i> Segítség, tájékoztatás kérése.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek</p>	<p>Órakeret 50 óra</p>
---	--	-----------------------------------

Előzetes tudás	Nemzeti jelképek ismerete. Néhány rege, monda ismerete a magyarság történetéből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A nemzethez tartozás érzésének erősítése. A nemzeti ünnepekhez és hagyományokhoz érzelmi és külsőségbeli csatlakozás. Az idő fogalmának kiterjesztése.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A Himnuszt és a Szózatot ismerni, segítségével elénekelni. – Ismerni a magyar zászlót és címert. – Ismerni a nemzeti ünnep fogalmát, elmondani az ünnepeket. – Ismerni az ünnepekhez kapcsolódó legfontosabb tudnivalókat. – Az ünnepre készülni és külsőségekben is ahhoz igazodni. – Az ünnephez méltóan viselkedni. – Ismerni a hagyományokat, népszokásokat. – A híres uralkodók és magyar hősök ismerete és tisztelete. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hazánk, Magyarország – magyarok vagyunk. – Nemzeti jelképeink (zászló, címer, Himnusz, Szózat). – A közösségi együttlét alkalmi: az ünnepek. – Nemzeti – családi ünnepek. – Nemzeti ünnepek, az ünnepek rövid összefoglalása. – A magyar történelem áttekintése. – A történelmi távlat érzékeltetése. Időszalag. – Attila és a hunok. – Honfoglalás (Árpád, hét vezér). – Államalapítás, István király, Mátyás király. – Települése történetéhez köthető uralkodó, hadvezér, híres ember megnevezése, tettei. – XX. század háborúi, eseményei, jelen időben meglévő nemzetközi kapcsolatok, EU. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Dallamfelismerés, zászlók közül a magyar kiválasztása, címer megfigyelése, felismerése. Beszélgetés, képek nézegetése. Tárgyak, rajzok készítése az ünnepre.</p> <p>Ha lehetséges, az ünnephez kapcsolódó helyszínek felkeresése (Nemzeti Múzeum, csaták helyszínei, híres szereplőkhöz kapcsolódó épületek, szobrok stb.).</p>	<p><i>Ábrázolás-alkatás:</i> ünnepi dekoráció, aktuális ábra, festmény készítése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> történelmi korok zenéje, táncai.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> ünnepi összeállítás készítése, előadása az ünnepekkel kapcsolatban.</p>

	<p>Műsor összeállítása az ünneppel kapcsolatban. Versek, dalok. Október 23., március 15. (történelmi helyszínei, Kossuth Lajos, Petőfi Sándor szerepe az eseményekben), május 1., augusztus 20. Mondák olvasása Attiláról, a honfoglalásról. Film megtekintése (Honfoglalás, István, a király), a látottak megbeszélése. Szituációs játék. A koronázási jelképek megtekintése a Parlamentben. Kirándulás történelmi helyszínekre (Visegrád, Székesfehérvár stb.). Irodalmi művek, filmek kapcsolódó részletei, képzőművészeti alkotások (pl. Egri csillagok, Toldi, Regék Mátyás királyról stb.) alapján: István király jelentősége; a leghíresebb magyar királyok, királynők, csaták, háborúk, hősök. Kapcsolat (helyi vagy) a városi nevezetességekkel, várrom, emlékpark. Háborúk, híres csaták a XX. században, országok összefogása napjainkban, EU.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Nemzet, jelkép, címer, nemzeti zászló, zászlódísz, kokárda, Himnusz, Szózat, szokások, hagyomány, honfoglalás, monda, vezér, király, ezer év, uralkodás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Felkészülés a felnőtt létre – Állampolgári ismeretek</p>	<p>Órakeret 50 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Ismerni az alapvető közösségi szabályokat.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Az állampolgárok és a tanuló saját jogainak és kötelességeinek elemi szintű megismerése.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok</p>	<p>Ismeretek – tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>– A családi viszonyok ismerete.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p>	<p><i>Kommunikáció: társas</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> – Különbségtétel jó és rossz, helyes és helytelen között. – A helytelen cselekedetek elítélése. – Tudatosítani, hogy a szabályokat be kell tartani. – A tanuló ismeri és betartja az igazolvány használatának szabályait. – A munkafegyelem fogalmának megértése. – Különbségtétel fontos és nem fontos között. Fontossági sorrend felállítása. – Általános balesetvédelmi szabályok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> – Tagjai vagyunk a társadalomnak. – Viselkedés rokonokkal (család – tagjai). – Viselkedés idegenekkel. – Társadalomra káros tevékenységek. – Törvény, szabályok betartásának fontossága. – Ok – okozat. – Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok vagyunk. – Tagjai vagyunk a társadalomnak. – Munka, munkahely. – Pályaválasztás – szakiskola. – Az önálló közlekedés gyakorlása. – Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápoltság. – A pénz szükségessége, beosztása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Beszélgetés, képek válogatása. Saját kép nézegetése kiskori, mostani, az idő múlása. Szerepjáték, konfliktushelyzetek a családban. Pozitív és negatív tulajdonságok és tartalmuk. Rövid történetek megbeszélése, szituációs játékok. Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség. A közösség számára „törvénykönyv” összeállítása (pl. szabályok, kötelességek az osztály tanulói számára stb.) Hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel. Ok – okozati összefüggések felismerése a törvények esetében. Törvények: írott szabályok. Személyi igazolvány nézegetése. Mire jogosít a személyi igazolvány?</p>	<p>kapcsolatok: viselkedés kifejeződése szóban és gesztusokban.</p> <p>Társadalmi érintkezés: viselkedési normák eltérő helyzetben.</p>
---	---	---

	<p>Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. Tájékozódás a szakmák köréről. Az iskoláskor utáni tervek. Film megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. Viselkedés, elvárások a munkahelyeken. A balesetek elkerülése. A pénz értékének tudatosítása, takarékoság, pénzkezelés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Szülők, rokonok, szeretet, <i>családfenntartó</i>, munkahely, fizetés, segítség, <i>munkamegosztás, munkafegyelem</i>, törvény, szabály, törvénykönyv, alkotmány, bűn, büntetés, hazugság, lopás, következmény, igazságszolgáltatás, büntetés; <i>vita</i>, veszekedés, kibékülés, <i>bocsánat</i>; társadalom, személyi igazolvány, állampolgár, sajátkezű aláírás, a pénz értéke, váltópénz.</p>	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes segítséggel használni a szolgáltató- és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét. Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni. Képes a térkép színeit leolvasni, ismeri a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismeretei vannak saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismeri a falu, város közötti különbséget. Ismeri a magyar történelem kiemelkedő eseményeit, ismeri és tiszteli híres uralkodóit, hőseit. Ismeri a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét, a nemzeti ünnep fogalmát, a magyar zászlót és címet. Képes a Himnuszt és a Szózatot segítséggel elénekelni. Képes egyszerű élethelyzetekben helyesen cselekedni, egyszerű oksági összefüggéseket alkotni. Képes felismerni a konfliktushelyzetet, a begyakorolt konfliktuskezelési minták segítik a megoldásban, érzelmeit tudja kezelni. Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszert kialakítani. Állampolgári érzései kialakulóban, elmélyülőben vannak.</p>
---	--